

программ, формируючих професійні навички психолога по верифікації лжи с использованием НЛП технологий. Способности распознавания микромиимики у студентов психологов экспериментальной группы статистически значимо выше, чем у контрольной группы. В обучающей программе используются вербальные и невербальные компоненты верификации лжи и ее поведенческие аспекты. Предлагаются концепты отношения к верификации лжи как к значимому критерию успешности психокоррекционных программ составляющих направление работы практического психолога.

B.V. Khomulenko

G.S. Skovoroda National Pedagogical University

LIE VERIFICATION IN SYSTEM OF PSYCHOTHERAPY WORK OF PSYCHOLOGIST

Developing skills verification lies in psychological correction context is one of the defining and most important factors contributing to a successful career. In our study of this context, a number of training programs that shape the skills psychologist as to verification of lies with NLP technologies. Ability to recognize mikro-mimics of the students' psychological experimental group was significantly higher than the control group. The tutorial uses verbal and nonverbal components of verification of lies and behavioral aspects. Some concepts related to verification of lies as a significant criterion of success for the psychological correction programs are suggested.

I.O. Цибулько

НАУ (Національний авіаційний університет, Україна)

САМОАКТУАЛІЗАЦІЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ РЕФЛЕКСІІ СТУДЕНТІВ АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Особливої чинності в процесі удосконалення задач підготовки майбутніх фахівців авіаційної галузі набуває поняття «професійна рефлексія», яке розкривається нами як сформована здатність особистості до ефективного співвідношення особистісно-професійного потенціалу з кваліфікаційними вимогами обраної професії. Саме така здатність є тим новоутворенням фахівця, що сприятиме розвитку умінь обирати продуктивні стратегії подолання труднощів діяльності в умовах ризику та відповідальності. Одним із факторів, який сприяє ефективному подоланню екстремальних ситуацій, є копінг-стратегія, або стрес-долаюча стратегія поведінки, яка направлена на вирішення життєвих труднощів та ризикованих ситуацій. До копінг ресурсів дослідники [1] відносять адекватну «Я-концепцію», позитивну самооцінку, інтернальний локус контролю, потяг до розширення знань про навколишнє середовище, застосування творчого підходу в умовах підвищеного ризику та відповідальності. Всі ці індивідуальні прояви свідчать про рівень самоактуалізації людини. Отже, ефективність, швидкість вирішення проблемної ситуації залежить від рівня розвитку людини як особистості. З нашої точки зору, професійна рефлексія авіатора це результат кваліфікаційно-організованого професійного навчання та усвідомленої готовності діяти за правилами авіаційної безпеки. Рівень самоактуалізації – один з найскладніших компонентів структурної готовності особистості до професійної діяльності, яка виникає в результаті сформованості та практичного застосування професійної рефлексії фахівця. Саме тому, здобуваючи освіту в вищому навчальному закладі, студенти мають розцінювати освітній процес не як спосіб накопичення балів, а як шанс особисто сформувані в собі соціально-особистісні та професійні компетенції.

I. Tsybulko

NAU (National Aviation University, Ukraine)

SELF-ACTUALIZATION IN PROFESSIONAL REFLECTION OF AVIATION UNIVERSITY STUDENTS

Special importance in the process of improving training of future professionals belongs to the concept of "professional reflection", which reveals how a person forms the ability to effectively correlate personal-professional development with qualification requirements of the chosen profession. It is this ability that contributes to the development of skills to choose productive strategy to overcome the difficulties under risk and responsibility. One of the factors that contribute to effective overcome of extreme situations is coping strategy, or strategy overcoming stress behavior, which is aimed at solving everyday problems and risky situations. To coping resources researchers [1] include adequate "self-concept", positive self-esteem, internality locus of control, predisposition for a better knowledge of the environment, the use of creativity in terms of risk and responsibility. All these individual manifestations indicate the level of self-actualizing person. Consequently, efficiency, speed of solving the problem situation depends on the level of development of the human personality. On the other hand, aviator's professional reflection is the result of qualification and vocational training organized and conscious readiness to act according to the rules of aviation security. Self-actualization is one of the most complex structural components of individual readiness for professional activity that occurs as a result of formation and application of professional reflection by a specialist. Therefore, when getting education in high school, students consider educational process not as a way to earn points, but as a chance to form a social and personal and professional competence.

Л.В. Чаговець

Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ТРИВОЖНОСТІ У ПІДЛІТКІВ

Проблема тривоги і тривожності особистості – одна з актуальних проблем сучасної психології. Дослідження вітчизняних вчених показують, що в останні роки виявляється стійка тенденція до зростання кількості тривожних людей. Проблема тривоги у підлітковому віці є проблемою міждисциплінарною. Підлітковий вік часто називають періодом диспропорції в розвитку. У цьому віці збільшується увага до себе, до своїх фізичних особливостей. Фізичні недоліки часто перебільшуються. Підлітки відзначають також соціальну реакцію на зміну їх фізичної зовнішності і включають її в уявлення про себе. Це може сформувати в них низьку самооцінку, невпевненість в собі, зниженні відчуття власної значущості. Наше дослідження було проведено в ЗОШ № 12 м. Горлівки. В ньому прийняли участь 62 підлітка, в тому числі 28 хлопців і 34 дівчат. Нами було використана методика діагностики тривожності Фліпса.

Як видно з таблиці, найбільш високий рівень тривожності зв'язаний зі страхом самовираження (79%), тобто у учнів виникають негативні емоційні стани у ситуаціях, які потребують саморозкриття, пред'явлення себе іншим, демонстрації своїх можливостей. Високий рівень тривожності, виявлений за шкалою п'ять (страх ситуації перевірки знань і шкалою шість (страх невідповідності оточуючих). Результати тесту показали також, що дівчата-підлітки за більшістю шкал мають більш високий рівень тривожності, ніж хлопчики.